

**DICTIONAR
DE
ANTONIME**

PENTRU ELEVI

A

ABANDONARE/MENȚINERE

I. s.f. Acțiunea de a abandona pe cineva sau ceva; de a renunța la ceva.

II. s.f. Acțiunea de a (se) menține și rezultatul ei; de a nu părăsi pe cineva.

ABĂTUT/VESEL

I. adj. Descurajat, trist, deprimat.

II. adj. Bine dispus, bucuros, amuzant.

ABDICA/ACCEPTA

I. s.f. A părăsi (un post), a abandona.

II. s.f. A fi de acord, a primi.

ABIL/INABIL

I. adj. (Adesea adverbial) Îndemânatic, priceput, dibaci. Șmecher, descurcăreț. [fr. habile, lat. habilis]

II. adj. Neîndemânatic, stângaci; neabil. [fr. inhabile, lat. inhabilis]

ABORDABIL/INABORDABIL

I. adj. Care poate fi abordat; p. ext. accesibil. [fr. abordable]

II. adj. Care nu poate fi abordat; inaccesibil. [fr. inabordable]

ABREVIA/PRELUNGI

I. vb. A prescurta (în scris sau în vorbire) un cuvânt, un titlu etc; a nota ceva printr-un simbol, printr-o siglă; a scurta.

II. vb. A face mai lung, a lungi pronunțarea unui fenomen. A ține mai mult (o întâlnire, o petrecere).

ABRUPT/LIN

I. adj. (Despre terenuri, prăpăstii) Prăpăstios, greu accesibil; cu panta repede.

II. adj. (Despre terenuri) Domol.

ABSCONS/LIMPEDE

I. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Greu de înțeles; ascuns, tainic.

II. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Ușor de înțeles, clar, lămurit, deslușit.

ABSENT/PREZENT

I. adj. Care nu este de față, care lipsește.

II. adj. Care se află în același loc cu vorbitorul său în locul la care se referă vorbitorul; de față.

ABSOLUT/RELATIV

I. adj. 1. Care este independent de orice condiții, care nu este supus niciunei restricții, care nu are limite; necondiționat, perfect, desăvârșit. 2. (Despre fenomene social-economice) Considerat cu sine însuși și nu în comparație cu alte fenomene asemănătoare; care se află pe treapta cea mai de sus. (Mat.; despre mărimi) A cărei valoare nu depinde de condițiile în care a fost măsurat sau de sistemul la care este raportat.

II. adj. 1. Care se referă, se raportează la ceva sau la cineva, care are legătură cu cineva sau cu ceva. 2. Care are valoare dependentă de anumite condiții, de un sistem de referință; evaluat, determinat cu aproximație; condiționat, limitat, variabil. 3. Care privește relația dintre termenii considerați independenți de această relație. Care nu există decât în relație cu altceva.

ABSOLUTIVIZA/RELATIVIZA

I. vb. A atribui în mod eronat unui fapt sau unei idei o valoare absolută prin ignorarea caracterului relativ, condițional, limitat de celelalte laturi ale faptului sau ideii respective; a considera în mod greșit o latură a unui lucru ca o entitate de sine stătătoare, rupând-o de complexul căreia îi aparține.

II. vb. Refl. A căpăta un caracter relativ. Tranz. a da, a imprima un caracter relativ (unei afirmații).

ABSTRACT/CONCRET

I. adj. Conceput în mod prea general, prea teoretic. Care nu poate fi perceptibil (cunoscut) prin simțuri.

AVANTAJ/DEZAVANTAJ

- I. s.n. 1. Folos mai mare pe care îl obține cineva (în raport cu altul). 2. Favoare, privilegiu de care se bucură cineva sau ceva. 3. Superioritate (a cuiva sau a ceva față de altcineva sau de altceva), bazată pe o situație, pe o împrejurare favorabilă. [fr. *avantage*]
- II. s.n. Împrejurare neprielnică, nefavorabilă pentru cineva (în raport cu altcineva), aspect sau condiție care creează cuiva o situație de inferioritate; inconvenient. Prejudiciu, pagubă. [fr. *desavantage*]

AVANTAJA/DEZAVANTAJA

- I. vb. A acorda cuiva un avantaj. A scoate în relief calitățile fizice ale cuiva. [fr. *avantager*]
- II. vb. A crea cuiva un dezavantaj, a pune pe cineva pe nedrept într-o situație defavorabilă, de inferioritate (în raport cu altcineva). [fr. *desavantajer*]

AVERE/NEAVERE

- I. s.f. Totalitatea bunurilor care se află în posesia unei colectivități sau a unui individ; avut, avuție.
- II. s.f. Faptul de a nu avea avere, de a fi sărac; p. ext. lipsă, sărăcie.

AVUT/SĂRAC

- I. adj. Bogat, înstărit.
- II. adj. Sărman, nevoiaș.

AVUȚIE/SĂRĂCIE

- I. s.f. Avere, bogăție, mijloace, stare și situație.
- II. s.f. 1. Lipsa mijloacelor materiale necesare existenței; starea, viața celui sărac. 2. Aspect sărăcăcios. 3. Starea unui loc sărac, neproductiv.

B

BABALÂC/JUNE

- I. adj. Om bătrân și neputincios.
- II. Tânăr, om în floarea vârstei.

BABĂ/TINERICĂ

- I. adj. Femeie în vârstă.
- II. adj. Jună, aflată la vârsta tinereții.

BAGATELIZA/REMARCA

- I. vb. A diminua importanța unui lucru, a unei idei etc.
- II. vb. A releva, a distinge; a sublinia; a evidenția.

BANAL/ORIGINAL

- I. adj. Lipsit de originalitate, obișnuit, comun.
- II. adj. 1. (Despre acte, documente, opere artistice și literare, fotografii etc.) Care constituie întâiul exemplar. Care a servit drept bază pentru copii. 2. (Despre idei, teorii, opere etc.) Care este propriu unei persoane, unui autor; nou, inedit. 3. (Adesea substantival) Care iese din comun, neobișnuit. 4. Autentic, nefalsificat, veritabil.

BANALITATE/ORIGINALITATE

- I. s.f. 1. Caracterul a ceea ce este banal; fel de a fi comun și lipsit de originalitate. 2. (Concr.) Lucru banal, idee, vorbă banală.
- II. s.f. 1. Însușirea de a fi original; fel particular de a fi. 2. Faptă originală; ciudățenie, extravagant. 3. Individualitate, personalitate.

BĂGA/SCOATE

- I. vb. A face să intre sau a intra undeva. A vârî, a introduce; a implanta, a înfige.
- II. vb. 1. A lua ceva afară dintr-o cantitate mai mare sau din locul unde se află. 2. A extrage dintr-un spațiu, dintr-un înveliș etc. pentru a elibera sau a utiliza. A elibera dintr-o strânsoare; a degaja.

BUNĂTATE/RĂUTATE

- I. s.f. 1. Însușirea de a fi bun, înclinarea de a face bine, p. ext. îndurare, milă, blândețe.
2. Bunăvoință, amabilitate. 3. Faptă bună, binefacere.
II. s.f. 1. Caracteristică a omului rău, înclinare spre a face rău altuia. 2. Faptă rea.
3. Malițiozitate, asprime, barbaric, violență, cruzime.

BURLESC/REZONABIL

- I. adj. Despre un comic excesiv, grotesc, extravagant, ridicol.
II. adj. (Despre oameni) Care are o judecată sau o comportare rațională (Despre acțiuni, fapte) Care se menține în limitele normale, obișnuite; care nu are nimic ieșit din comun; fără exagerări; cumpătat.

CADRA/DISTONA

- I. vb. A se potrivi, a corespunde (întocmai) cu ceva sau într-o anumită împrejurare.
II. vb. A fi în dezacord, a nu se potrivi cu ansamblul sau cu restul; a nu corespunde.

CALCULABIL/INCALCULABIL

- I. adj. Care poate fi calculat. [fr. calculable]
II. adj. Care nu poate fi calculat, apreciat (atât e de mare; necalculabil; imens, considerabil. [fr. incalculable])

CALCULABIL/NECALCULABIL

- I. adj. Care poate fi calculat.
II. adj. (Rar) Care nu poate fi calculat; p. ext. imens, enorm, incalculabil.

CALD/RECE

- I. adj. 1. Care se găsește la o temperatură relativ înaltă (fără a fi fierbinte) față de mediul ambiant sau corpul omenesc.

- II. adj. Care are o temperatură (mai scăzută) față de o limită dată, față de un mediu oarecare sau față de căldura corpului.

CALIFICA/DESCALIFICA

- I. vb. 1. A dobândi sau a ajuta să dobândească un nivel adecvat de pregătire prin însușirea unor cunoștințe și deprinderi de specialitate (împreună cu recunoașterea oficială a acestei pregătiri). 2. A obține (în urma rezultatelor favorabile) Dreptul de a participa la o etapă superioară într-o competiție sau probă sportivă, culturală etc.
II. vb. A declara pe cineva nedemn de stimă sau de respectul, altora; a dezonora.
2. A elimina o persoană sau o echipă dintr-o competiție sportivă pentru abateri de la regulament sau pentru comportare nesportivă.

CALIFICABIL/INCALIFICABIL

- I. adj. Care poate fi calificat. [fr. qualificable, it. qualificabile]
II. adj. Care nu poate fi calificat (atât e de rău); care întrece orice măsură. [fr. inqualificable, it. inqualificabile]

CALITATE/DEFECT

- I. s.f. 1. Totalitatea însușirilor și laturilor esențiale în virtutea cărora este ceea ce este, deosebindu-se de celelalte lucruri.
2. Însușire (bună sau rea), fel de a fi (bun sau rău); p. restr. caracteristică pozitivă, însușire bună.
II. s.n. Lipsă, scădere, deficiență, cusur, meteahnă, scădere, viciu, neajuns, carență.

CALM/AGITAT

- I. adj. (Despre natură) Care se află în stare de liniște deplină. (Despre oameni) Care se stăpânește, cumpănit, liniștit; p. ext. potolit, așezat.
II. adj. (Despre oameni și animale) Care se mișcă încoace și încolo, neliniștit. Fig. Frământat, tumultuos, zbuciumat, alarmant, fioros.

CANICULAR/RĂCOROS

- I. adj. dogoritor, fierbinte, arzător, torid.
II. adj. Care are o temperatură ușor scăzută; care aduce răcoare; răcoritor.

D

DA/LUA

- I. vb. A înmâna, a remite, a oferi, a dăru, a atribui, a acorda, a preda.
 II. vb. A-și însuși un lucru, a prinde un obiect în mână spre a-l ține sau a-l pune în altă parte; a duce cu sine una sau mai multe persoane, cu rolul de însoțitor; (despre vehicule) a transporta pe cineva.

DA/PRIMI

- I. vb. A oferi, a dăru.
 II. vb. A deposeda, a reține, a primi.

DARNIC/ZGÂRCIT

- I. adj. Căruia îi place să dea, să facă daruri; generos, mărinimos. Fig. Bogat, roditor, mănos, galanton.
 II. adj. (Adesea substantivat) Care face economii exagerate, evitând și cheltuielile de strictă necesitate, care strânge cu lăcomie bunuri materiale; avar.

DĂINUI/EFEMER

- I. vb. A persista, a dura în timp.
 II. vb. A se pierde odată cu trecerea timpului.

DĂRNICIE/ZGÂRCENIE

- I. s.f. Însușirea de a fi darnic; generozitate, mărinimie.
 II. s.f. Faptul de a face economii exagerate; avariție.

DĂRUI/PRIMI

- I. vb. A da în dar ceva cuiva; a face cuiva un dar; a cinsti pe cineva cu ceva. A înzestra pe cineva cu ceva; a dota.
 II. vb. A lua în posesie un bun care i-a fost oferit, dat, datorat. A accepta, a admite un vizitator, un solicitator. A dobândi, a încasa, a lua, a ridica.

DĂUNA/DESDĂUNA

- I. vb. A pricinui (cuiva) o pagubă, o stricăciune; a prejudicia.

- II. vb. A despăgubi.

DEASUPRA/DEDESUBT

- I. adv. Sus, peste (ceva); în partea de sus, în partea imediat superioară.
 II. adv. Sub, din jos; în partea de jos.

DECAPOTABIL/NEDECAPOTABIL

- I. adj. (Despre automobile) A cărui capotă se poate strânge sau ridica după necesitate.
 II. adj. (Despre automobile) La care capota nu se poate strânge sau ridica după necesitate.

DECEDA/ÎNVIA

- I. vb. (Despre oameni) A înceta din viață; a muri, a răposa.
 II. vb. A reveni sau a readuce la viață.

DECENT/INDECENT

- I. adj. Cuviincios, pudic [fr. decent, lat. decens, -ntis]
 II. adj. Care calcă sau contrazice legile decenței, lipsit de pudoare; necuviincios, nerușinat, impudic. [fr. indecent, lat. indecens, -ntis]

DECENT/NECUVIINCIOS

- I. adj. 1. Cuviincios, respectuos, politicos.
 2. Pudic, rușinos, sfios.
 II. adj. Care este lipsit de bună-cuviință, de respect, de politețe. Arogant, insolent, obraznic, prezumțios, nerușinat.

DECENȚĂ/INDECENȚĂ

- I. s.f. Respect al bunelor moravuri, bună-cuviință; pudoare. [fr. decence, lat. decencia]
 II. s.f. Lipsă de decență, de bună-cuviință; vorbă, faptă, purtare necuviincioasă; necuviință, nerușinare. [fr. indecence, lat. indecens, -ntis]

DECIS/ȘOVĂIELNIC

- I. adj. Ferm în principiile sau în convingerile sale, hotărât.
 II. adj. Ezitant, nehotărât, nesigur; (despre oameni) lipsit de convingere, de hotărâre; nestatomic, schimbător.

DECIZIE/INDECIZIE

- I. s.f. Hotărâre luată în urma examinării unei probleme, a unei situații etc. [fr. decision, lat. decisio, -onis]
 II. s.f. Lipsă de decizie; nehotărâre, șovăială. [fr. indecision]

I

IAD/RAI

- I. s.n. (În credința creștină) Loc în care sufletele păcătoșilor ar fi supuse la chinuri veșnice; infern.
- II. s.n. Loc plin de încântare și de fericire, unde, potrivit credințelor religioase, ar ajunge după moarte sufletele celor care respectă preceptele religiei; paradis, eden.

ICI/COLO

- I. adv. Aici; în acest loc.
- II. adv. Acolo; în acel loc.

IDENTIC/DIFERIT

- I. adj. Care coincide cu totul cu ceva sau cu cineva; la fel cu altceva sau cu altcineva; aidoma, întocmai; exact, așijderea.
- II. adj. (Urmează după substantivul pe care îl determină) Care diferă, care se deosebește (de cineva sau de ceva), care nu este asemănător (cu cineva sau cu ceva); deosebit; divers, felurit, distinct.

IDENTIFICA/DIFERENȚIA

- I. vb. A considera mai multe noțiuni, obiecte, ființe etc. diferite ca fiind identice.
- II. vb. A stabili deosebirea dintre două sau mai multe ființe sau lucruri, a delimita caracterele lor specifice. Refl. A se deosebi de ceva sau de altcineva.

IDENTITATE/DEOSEBIRE

- I. s.f. Faptul de a fi identic cu sine însuși. Asemănare, similitudine perfectă.
- II. s.f. Acțiunea de a (se) deosebi și rezultatul ei; lipsă de asemănare, diferență.

IEFTIN/SCUMP

- I. adj. (Adesea adverbial) Care are un preț (relativ) mic, care nu costă scump; convenabil. Fig. Lipsit de originalitate; comun, banal; trivial.

- II. adj. (Despre lucruri) Care se vinde sau se cumpără la un preț ridicat; costisitor; (despre prețuri) mare, ridicat; prețios, rar; inabordabil.

IERI/MÂINE

- I. adv. În ziua precedentă (față de cea în curs); în ajun.
- II. adv. În ziua în care urmează celei de azi.

IERTA/PEDEPSI

- I. vb. A scuti pe cineva de o pedeapsă, a trece cu vederea vina, greșeala cuiva, a nu mai considera vinovat pe cineva.
- II. vb. A aplica cuiva o pedeapsă pentru o greșală sau o infracțiune săvârșită; a condamna, a osândi.

IERTARE/PEDEPSIRE

- I. s.f. Acțiunea de a ierta și rezultatul ei. Scuză; cruțare, scutire; milostivire.
- II. s.f. Acțiunea de a pedepsi și rezultatul ei; condamnare, osândire, sancționare; p. ext. pedeapsă.

IERTĂTOR/NEIERTĂTOR

- I. adj. Care iartă ușor.
- II. Care nu iartă (ușor), care nu cruță; aspru, sever, nemilos.

IEȘI/INTRA

- I. vb. A părăsi un loc, o încăpere, un spațiu închis, plecând afară; a trece din interior în exterior. (Despre semănături) A răsări, a crește. A preveni.
- II. vb. A trece din afară înăuntru, a merge dintr-un loc deschis într-un loc închis; a se introduce, a se băga. A pătrunde, a se înfige.

ILUZIE/REALITATE

- I. s.f. Percepție falsă a unui obiect prezent înaintea ochilor, determinate de legile de formare a percepțiilor sau a anumitor stări psihice sau nervoase. Fig. Situație în care o aparență sau o ficțiune este considerată drept realitate; himeră. [fr. illusion, lat. illusio, -anis]
- II. s.f. Existență efectivă, obiectivă; fapt concret, lucru real, stare de fapt; p. ext. adevăr. [fr. realite, lat. realitas, -atis]

IMITABIL/NEIMITABIL

- I. adj. Care poate fi imitat.
- II. adj. (Rar) Care nu poate fi imitat.

ÎNTREBA/RĂSPUNDE

- I. vb. A chestiona, a interoga; a consulta, a examina.
 II. vb. A da un răspuns la o întrebare sau la cuvintele adresate de cineva. A face (în mod satisfăcător sau nesatisfăcător) dovada cunoștințelor sale în fața unui examinator. A replica, a riposta, a obiecta.

ÎNTREG/PARTE

- I. adj. Tot, complet, din care nu s-a luat nimic.
 II. s.f. 1. Ceea ce s-a desprins dintr-un tot, dintr-un ansamblu, dintr-un grup etc.; fragment, bucată, porțiune. 2. Element constitutiv, precis delimitat, din structura unui tot, a unui ansamblu; element indisolubil legal de componența sau de esența unui lucru; p. ext. sector, compartiment.

ÎNTROIENI/DESTROIENI

- I. vb. A (se) acoperi cu troiene, a (se) înzăpezi.
 II. vb. A dezăpezi.

ÎNTROIENIRE/DESTROIENIRE

- I. s.f. Acțiunea de a (se) întroiieni; înzăpezire.
 II. s.f. Acțiunea de a destroiieni și rezultatul ei; dezăpezire.

ÎNTROIENIT/DESTROIENIT

- I. adj. Cufundat, imobilizat.
 II. adj. Dezăpezit.

ÎNȚELEGĂTOR/NEÎNȚELEGĂTOR

- I. adj. Care are înțelegere pentru situația cuiva; p. ext. bun, mărinimos.
 II. adj. Care nu înțelege, care refuză să înțeleagă, să accepte ceva.

ÎNȚELEGERE/NEÎNȚELEGERE

- I. s.f. Acțiunea de a (se) înțelege și rezultatul ei. (inv.) Pricepere, iscusință, inteligență, rațiune.
 II. s.f. Faptul de a nu se înțelege. Dezacord; conflict, diferend; discordie, ceartă.

ÎNȚELENI/DEȘTELENI

- I. vb. (Despre pământ, la persoana a III-a. A se întări, a se preface în țelină (prin necultivare, prin uscure în timp de secetă etc.)
 II. vb. A ara adânc un teren (multă vreme necultivat sau cultivat cu plante perene), pentru a-l semăna.

ÎNȚELENIRE/DEȘTELENIRE

- I. s.f. Acțiunea de a (se) înțeleni și rezultatul ei.
 II. s.f. Acțiunea de a (se) deșteleni și rezultatul ei.

ÎNȚELEPCIUNE/PROSTIE

- I. s.f. Capacitatea superioară de înțelegere și de judecare a lucrurilor. Cumpătate, prudentă, moderație determinată de experiență, spirit de prevedere.
 II. s.f. Starea celui lipsit de inteligență sau de învățătură, starea omului prost.

ÎNȚELEPT/PROST

- I. adj. (Adesea substantivat) Care este înzestrat cu înțelepciune, care are minte clară; cuminte, deștept. Prevăzător, chibzuit, stăpânit.
 II. adj. Lipsit de inteligență, fără judecată, fără minte; nătărău, tont, prostănac; fără știință de carte; neînvățat, ignorant.

ÎNVĂȚ/DEZVĂȚ

- I. s.n. Obicei, obișnuință, nărav.
 II. s.n. Faptul de a (se) dezvăța; dezobișnuire. Debarasare, dezvățare.

ÎNVĂȚA/DEZVĂȚA

- I. vb. A (se) deprinde, a (se) obișnui cu ceva.
 II. vb. A face pe cineva să-și piardă sau a pierde o deprindere, un obicei, un viciu; a (se) dezobișnui. Dez+(în)văța.

ÎNVELI/DEZVELI

- I. vb. A (se) acoperi cu ceva, a (se) înfășura cu ceva.
 II. vb. A da la o parte, a îndepărta din jurul cuiva, de pe cineva sau ceva sau de pe sine o învelitoare; a (se) descoperi.

ÎNVELIRE/DEZVELIRE

- I. s.f. Acțiunea de a (se) înveli.
 II. s.f. Acțiunea de a (se) dezveli.

ÎNVERZI/ÎNGĂLBENI

- I. vb. A colora în verde; a păta, a murdări cu verde. A deveni sau a se face verde. (Despre arbori) A înfrunzi; (despre natură sau locuri din natură) a se acoperi cu verdeață.
 II. vb. A deveni sau a face să devină galben, palid; p. ext. A se ofili, a (se) veșteji.

ÎNVESELI/ÎNTRISTA

- I. vb. A deveni sau a face să fie vesel, voios, bine dispus.
- II. vb. A deveni sau a face să devină trist; a (se) mâhni; a (se) necăji, a (se) supăra; a (se) indispune.

ÎNVINGĂTOR/ÎNVINS

- I. adj. s.m. și f. (Persoana) care a învins; biruitor, câștigător, victorios.
- II. adj. (Adesea substantivat) Biruit, înfrânt, bătut.

ÎNVINOVĂȚI/DEZVINOVĂȚI

- I. vb. A (se) considera sau a (se) declara vinovat; a (se) învinui sau a (se) acuza.
- II. vb. A-și dovedi sau a căuta să-și dovedească nevinovăția; a se dezvinui, a se disculpa.

ÎNVINOVĂȚIRE/DEZVINOVĂȚIRE

- I. s.f. Acțiunea de a (se) învinovăți și rezultatul ei; învinuire, acuzare.
- II. s.f. Acțiunea de a (se) dezvinovăți; cuvinte, argumente prin care cineva se dezvinovățește; dezvinuire, disculpare.

J

JUDICIOS/SUPERFICIAL

- I. adj. Care judecă cu pătrundere și cu discernământ. (Despre idei, acțiuni etc.) Bine gândit, chibzuit, socotit. [fr. judicieux].
- II. adj. (Despre oameni) Care tratează problemele fără să le adâncească, care trece ușor peste lucruri; lipsit de adâncime. [fr. superficial]

JUNE/BĂTRÂN

- I. adj., subst. Tânăr, fecior, flăcău.
- II. adj. s.m. și f. Care trăiește de mulți ani, care este înaintat în vârstă. Care există de mult timp, de demult; moș, moșneag.

JUNEȚE/BĂTRÂNEȚE

- I. s.f. Tinerețe.
- II. s.f. Etapă finală, din viața ființelor, caracterizată prin diminuarea treptată a funcțiilor fiziologice; vârstă înaintată a unui om. Senectute.

JUSTEȚE/FALSITATE

- I. s.f. Însușirea a ceea ce este just, conform cu adevărul. Ceea ce este exact, corespunde cu adevărul.
- II. s.f. Ceea ce este neautentic; lipsă de adevăr.

L

LARG/STRÂMT

- I. adj. 1. Care ocupă o suprafață mare, care este extins în toate direcțiile; întins, vast. 2. De dimensiuni mari; lat.
- II. adj. Care nu este (destul de) larg sau (de) lat; îngust. 2. Care nu este (suficient de) încăpător, în care nu încapă mult; redus.

LAT/ÎNGUST

- I. adj. Care are o lățime (relativ) mare.
- II. adj. Care are lățime mică (în raport cu lungimea). Subțire, delicat neîncăpător, mic, limitat.

LAUDĂ/DOJANĂ

- I. s.f. Exprimare în cuvinte a prețurii față de cineva; cuvinte prin care se exprimă această prețuire; elogiu.
- II. s.f. Observație cu caracter moralizator făcută cuiva care a comis o greșeală (ușoară); muștrare, ceartă.

LĂMURI/COMPLICA

- I. vb. A ajuta pe cineva să înțeleagă, a ajunge să înțeleagă ceva. A clarifica, a desluși; a face să fie clar, înțeles de cineva.
- II. vb. A încâlci, a încurca. A face din ceva simplu ceva complicat.

ROTUNJIT/NEROTUNJIT

- I. adj. (Despre vocale) Care se pronunță cu participarea buzelor.
 II. adj. (Despre vocale) Care se pronunță fără participarea buzelor.

RUMENT/PALID

- I. adj. Roșiatic, roșcovan.
 II. adj. Galben, livid.

RUȘINARE/NERUȘINARE

- I. s.f. Faptul de a (se) rușina.
 II. s.f. Lipsă de rușine; p.ext. comportare, afirmație, faptă lipsită de bună-cuviință; necuviință, impertinență, neobrăzare.

RUTINAT/STÂNGACI

- I. adj. Priceput, dibaci.
 II. adj. Nepriceput, neîndemânatic.

S

SACADAT/ARITMIC

- I. adj. Cadentat, ritmat.
 II. adj. Necadentat.

SADIC/BLÂND

- I. adj. Crud, rău.
 II. adj. Blajin, bun.

SATISFAȚIE/INSATISFAȚIE

- I. s.f. Sentiment de mulțumire, de plăcere. Ceea ce produce mulțumire; motiv, prilej de a fi satisfăcut. [fr. satisfaction, lat. satisfactio, -onis]
 II. s.f. Nemulțumire, neplăcere, nesatisfacție. [fr. insatisfaction]

SATURAT/NESATURAT

- I. adj. (Chim., Fiz.) Care nu mai are valențe libere și nu mai poate forma compuși de adiție; care se află în stare de saturație.
 II. adj. (Despre un sistem fizico-chimic) Care conține în unul din constituenții săi o cantitate mai mică decât cantitatea corespunzătoare stării de saturație.

SAVANT/INCULT

- I. s.m. și f. (persoană) cu cunoștințe vaste și temeinice, care crează în domeniul științei; erudit.
 II. s.m. și f. (persoană) care are lipsă de cultură elementară, (om) necultivat.

SĂLBATIC/DOMESTIC

- I. adj. (Despre animale) Care nu este îmblânzit sau domesticit.
 II. adj. (Despre animale) Care trăiește pe lângă casă, fiind folosit în anumite scopuri.

SĂNĂTATE/BOALĂ

- I. s.f. Stare a unui organism la care funcționarea se face în mod normal și regulat.
 II. s.f. (La om și la animale) Modificare organică sau funcțională a echilibrului normal al organismului; proces patologic care afectează organismul; maladie, afecțiune, beteșug.

SĂNĂTOS/NESĂNĂTOS

- I. adj. Care se bucură de sănătate deplină, care nu suferă de nicio boală sau infirmitate; teafăr, zdravăn.
 II. adj. Care arată, trădează o stare maldivă, anormală.

SĂRA/DESĂRA

- I. vb. A pune sau a presăra sare în alimente sau în mâncăruri pentru a le potrivi gustul sau pentru a le conserva.
 II. vb. A îndepărta total sau parțial sarea (dintr-un aliment); a face mai puțin sărat; a desaliniza. Des+săra.

SĂRAT/ACRU

- I. adj. Care conține sare în mod natural. De sare, caracteristic sării.
 II. adj. Care are gustul caracteristic al oțetului, al lămâii etc.

SĂRAT/NESĂRAT

- I. adj. Care conține sare în mod suficient.
 II. adj. Care nu conține sare în mod suficient.

SĂTUL/FLĂMÂND

- I. adj. Care și-a potolit pe deplin foamea sau setea, care s-a săturat.
 II. adj. Care simte senzația, de foame, căruia îi este foame; înfometat.

USCAT/UMED

- I. adj. Lipsit de umezeală; zvântat. (Despre vreme, zile) Fără ploaie sau zăpadă. (Despre pământ) Neproductiv, sterp (din cauza lipsei de apă).
- II. adj. Care a fost acoperit sau stropit cu un lichid și nu s-a uscat încă; (Despre atmosferă) Încărcat cu vapori de apă.

UȘOR/GREU

- I. adj. Care are greutate mică, care cântărește puțin, care exercită o presiune redusă asupra suprafeței pe care stă.
- II. adj. Care apasă cu greutate asupra suprafeței pe care stă; care are greutate (mare); care cântărește mult.

UȘURINȚĂ/GREUTATE

- I. s.f. Faptul de a fi ușor (de făcut); facilitate. (Rar) Înlesnire, avantaj, favoare.
- II. s.f. Apăsare pe care o exercită un corp asupra unei suprafețe (orizontale) pe care se sprijină; însușirea unui corp de a fi greu; forța care se exercită asupra unui corp sau cu care un corp este atras de pământ.

UZA/PĂSTRA

- I. vb. A (se) deteriora, a (se) degrada, a (se) toci (prin întrebuițare îndelungată)
- II. vb. A ține în bună stare, a avea grijă. A menține, a face să dureze.

V

VACANT/OCUPAT

- I. adv. Liber, disponibil.
- II. adv. Neliber.

VARĂ/IARNĂ

- I. s.f. Anotimpul cel mai călduros al anului, cuprins între primăvară și toamnă și reprezentând (în emisfera boreală) intervalul de timp de la 22 (21) iunie până la 23 septembrie.
- II. s.f. Anotimpul cel mai friguros care urmează după toamnă și precedă primăvara, cuprins între solstițiul de la 22 decembrie și echinocțiul de la 21 martie.

VARIABI/INVARIABIL

- I. adj. Care variază; susceptibil de a se schimba; schimbător. [fr. variable, lat. variabilis]
- II. adj. (Adesea adverbial) Care nu este variabil; care nu variază, nu se schimbă; neschimbător, nevariabil, constant, fix. [fr. invariable]

VARIABILITATE/INVARIABILITATE

- I. s.f. Însușirea unui lucru, a unui fenomen etc. de a varia, de a lua forme și aspecte diferite. [fr. variabilité]
- II. s.f. Faptul de a fi invariabil; caracterul a ceea ce este invariabil. [fr. invariabilité]

VĂTĂMAT/NEVĂTĂMAT

- I. adj. (Pop.) Bolnav, rănit; lovit.
- II. adj. Care nu este lovit sau rănit, fără nicio vătămătură; neatins, întreg, teafăr.

VÂRSTNIC/NEVÂRSTNIC

- I. adj. Trecut de epoca tinereții, înaintat în vârstă.
- II. adj. (adesea substantival) Care este încă la vârsta copilăriei, care nu a ajuns încă matur.

VREDNIC/LENEȘ

- I. adj. Harnic, iute, cu rost la treabă. Capabil, destoinic.
- II. adj. (Om) Căruia îi lipsește dorința, plăcerea de a munci, de a fi activ; căruia îi este lene; (om) trândav. Care trădează, exprimă lene.

VREDNIC/NEVREDNIC

- I. adj. Harnic, iute, cu rost la treabă. Capabil, destoinic.
- II. adj. Care nu este vrednic, capabil de ceva; care nu merită ceva.

VREDNICIE/NEVREDNICIE

- I. s.f. Calitatea de a fi vrednic; hărnicie, îndemânare; capacitate, pricepere.
- II. s.f. Faptul de a fi nevrednic de ceva, de a nu merita ceva.

Z

ZĂBOVI/GRĂBI

- I. vb. A lucra prea încet, a nu se grăbi; a întârzia.
- II. vb. A lucra repede, cu iuțeală; a acționa repede. A nu întârzia.

ZBÂRCIT/NETED

- I. adj. Care prezintă zbârcituri, cute, riduri; încrețituri.
- II. adj. (Despre piele; p. ext. despre părți ale corpului) Fără crețuri, fără zbârcituri; întins, catifelat, mătășos.

ZGÂRCIT/CULANT

- I. adj. (Adesea substantivat) Care face economii exagerate, evitând și cheltuielile de strictă necesitate. Lipsit de generozitate.
- II. adj. Care dovedește amabilitate, dărnicie; amabil, generos, mărinimos, darnic.

ZI/NOAPTE

- I. s.f. Interval de timp cuprins între răsăritul și apusul soarelui; timpul cât soarele rămâne deasupra orizontului. Interval de timp de 24 de ore, corespunzător unei rotații a Pământului în jurul axei sale.
- II. s.f. Interval de timp cuprins între apusul soarelui și răsăritul lui, când este întuneric.

ZVĂPĂIAT/LINIȘTIT

- I. adj. Nebunatic, zglobiu.
- II. adj. Serios, cumpătat.